

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Der er nu gået mere end 50 år siden befrielsen. Det afspejler sig naturligt i regelsættet, der som udgangspunkt har været ønsket uændret lige siden. Ønsket om så vidt muligt at fastholde den oprindelige udformning af lov om erstatning til besættelsestidens ofre skal ses i sammenhæng med, at loven kendetegner de særlige forhold, der knytter sig til besættelsestiden og de samfundsvilkår, der herskede i Danmark i dette tidsrum.

Den lange tid, der er gået, har naturligt betydet, at nogle bestemmelser nu vil medføre betydelige problemer at lade være uændrede, og at andre er blevet uden praktisk betydning.

Det forudses stadigvæk vanskeligere for Frihedsbevægelsen at supplere Erstatningsrådet. Erstatningsrådets opgaver må tillige forventes at svinde yderligere ind. På denne baggrund foreslås det, at Erstatningsrådet nedlægges. Samtidig foreslås, at en række bestemmelser uden praktisk betydning ophæves.

Lovgivningen må herudover forholde sig til, at en privat organisation, Frihedsfonden, der har ydet en betydelig indsats bl.a. i forbindelse med oplysning af sager, er ophørt med sit virke pr. 1. juli 1996.

I forbindelse med at loven på den baggrund foreslås ændret, foreslås det endvidere, at der i erstatningsmæssig henseende sker en ligestilling og ligebehandling mellem kønnene. Endelig foreslås mindre ændringer af administrativ og redaktionel karakter.

1. Nedlæggelse af Erstatningsrådet m.v.

Det foreslås, at Erstatningsrådet nedlægges, og at Erstatningsrådets nuværende opgaver overføres til Den Sociale Ankestyrelse og Arbejdsskadestyrelsen.

Erstatningsrådets opgaver foreslås således overført til Den Sociale Ankestyrelse i de spørgsmål, hvor Erstatningsrådet har fungeret som ankeinstans. Dermed opnås et énstrengt ankesystem. Erstatningsrådets øvrige opgaver foreslås overført til Arbejdsskadestyrelsen.

Erstatningsrådet består af en formand og 6 medlemmer. Formanden udnævnes af Kongen efter ind-

stilling af socialministeren. 4 medlemmer beskikkes af socialministeren efter indstilling fra henholdsvis socialministeren, finansministeren, industriministeren (nu erhvervsministeren) og justitsministeren. 2 medlemmer beskikkes efter indstilling fra Frihedsbevægelsens Samråd.

Rådets væsentligste opgave er nu at være ankeinstans for Arbejdsskadestyrelsens afgørelser om afvisning af at henføre en person under loven.

Tidligere havde Erstatningsrådet endvidere kompetencen til at tilkende hædersgaver. Denne opgave blev imidlertid overført til Arbejdsskadestyrelsen med virkning fra 1. januar 1994, jf. lov nr. 278 af 6. maj 1993 om ændring af lov om erstatning til besættelsestidens ofre (ophævelse af kravet om et erhvervsevnetab på halvdelen eller derover for at få hædersgave). Rådets opgaver er således væsentlig formindsket i gennem de seneste år.

Som ankemyndighed oplevede Erstatningsrådet dog et stigende antal ankesager i forbindelse med 50-året for Danmarks befrielse begrundet i stigning i antal nye ansøgninger om erstatninger. Fra sommeren 1995 er ansøgningstallet igen faldet, hvilket har indebåret et tilsvarende fald i antallet af ankede sager.

Forslaget om nedlæggelse af Erstatningsrådet er yderligere begrundet i, at det i sagens natur bliver stadigvæk vanskeligere for Frihedsbevægelsen at indstille medlemmer til Erstatningsrådet.

Erstatningsrådet foreslås at skulle færdigbehandle sager indbragt for Rådet før 1. januar 1997. Afviklingen af disse sager skønnes at være tilendebragt i løbet af 6 måneder, hvorfor Erstatningsrådet først forventes nedlagt pr. 1. juli 1997.

Arbejdsskadestyrelsens afgørelse om omfattelse af loven er efter praksis sket efter udtalelse om ansøgerens nationale holdning, jf. § 65, fra Erstatningsrådet eller dets sekretariat i samtlige sager, uanset at der alene har været pligt til at indhente en udtalelse i tvivlstilfælde. Ekspertisen i disse sager har således været koncentreret i Erstatningsrådet og dets sekretariat, hvor vidensopsamling gennem årene har fundet sted i kartoteker og optegnelser. Der er ligeledes i sager om dispensation efter lovens § 64, stk. 1,